

МІНІСТЕРСТВО ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

м. Київ

№ _____

Про затвердження Правил обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами)

Відповідно до частини четвертої статті 57 Закону України «Про внутрішній водний транспорт», **н а к а з у ю:**

1. Затвердити Правила обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами), що додаються.
2. Управлінню морського та річкового транспорту (Ілясевич Я.) забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України в установленому порядку.
3. Сектору зовнішніх комунікацій забезпечити оприлюднення цього наказу на офіційному вебсайті Міністерства інфраструктури України.
4. Цей наказ набирає чинності одночасно з набранням чинності Законом України «Про внутрішній водний транспорт», але не раніше дня його офіційного опублікування.
5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Васькова Ю.

Міністр

Олександр КУБРАКОВ

Документ СЕД МІУ IT-Enterprise

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000006624320072FF9400
Підписувач Кубраков Олександр Миколайович
Дійсний з 25.05.2021 00:00:00 по 24.05.2023 23:59:59
ID 1166370

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства інфраструктури
України

« ___ » _____ 20__ року № ___

Правила обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами)

I. Загальні положення

1. Ці Правила встановлюють загальні умови обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами), які є експлуатуючими організаціями річкових пасажирських терміналів, вимоги до річкових пасажирських терміналів та експлуатуючих організацій річкових пасажирських терміналів, інформаційного забезпечення пасажирів в річкових пасажирських терміналах.

2. Ці Правила є обов'язковими для експлуатуючих організацій річкових пасажирських терміналів та пасажирів, та не регламентують обслуговування фізичних осіб, що переміщуються малими суднами, прогулянковими вітрильними суднами та прогулянковими суднами.

3. У цих Правилах терміни вживаються в таких значеннях:

громадський маршрут – маршрут, на якому перевезення здійснюються регулярно за одним і тим же графіком руху та шляхом слідування судна та призначений для задоволення потреби у повсякденному переміщенні пасажирів;

експлуатуюча організація річкового пасажирського терміналу – суб'єкт господарювання, будь-якої форми власності, що на законних підставах використовує річковий пасажирський термінал;

річковий пасажирський термінал – причальна та/або плавуча споруда або комплекс таких споруд, призначених для посадки пасажирів на судно і висадки пасажирів з судна, обслуговування пасажирів та надання пасажирських послуг;

пасажирські послуги – послуги з перевезення пасажирів та багажу, а також супутні послуги, які надаються пасажиром у річкових пасажирських терміналах та пов'язані з перевезенням пасажирів внутрішнім водним транспортом.

Інші терміни вживаються в значеннях, наведених у Законах України «Про внутрішній водний транспорт», «Про регулювання містобудівної діяльності».

Документ СЕД МІУ IT-Enterprise

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000006624320072FF9400

Підписувач Кубраков Олександр Миколайович

Дійсний з 25.05.2021 00:00:00 по 24.05.2023 23:59:59

ID 1166370

II. Вимоги до річкових пасажирських терміналів

1. Для виконання перевезень пасажирів внутрішніми водними шляхами можуть використовуватися виключно річкові пасажирські термінали, облаштовані відповідно до вимог цих Правил.

2. Річкові пасажирські термінали повинні експлуатуватися відповідно до встановлених вимог безпеки експлуатації споруд. Експлуатація причальних та плавучих споруд в річкових пасажирських терміналах з навантаженнями, що перевищують встановлені вимоги безпеки забороняється.

3. До річкових пасажирських терміналів повинен бути забезпечений вільний доступ спеціалізованого санітарного транспорту, транспорту пожежних та рятувальних служб.

4. Річкові пасажирські термінали мають бути придатними для обслуговування осіб з інвалідністю та інших пасажирів з числа маломобільних груп населення, зокрема шляхом облаштування пандусами, підйомниками та платформи для осіб з інвалідністю тощо, або забезпечення супроводу особами, відповідальними за надання допомоги пасажирам з інвалідністю та іншим пасажирам з числа маломобільних груп населення під час їх обслуговування.

5. Річкові пасажирські термінали, які експлуатуються в темну пору доби, повинні бути забезпечені освітленням, установленим таким чином, щоб не заважати судноводіям (капітанам) суден, які проходять в районі розташування річкового пасажирського терміналу.

6. Експлуатуючі організації річкових пасажирських терміналів повинні забезпечувати:

контроль за дотриманням встановленого режиму експлуатації річкових пасажирських терміналів;

контроль за технічним станом річкових пасажирських терміналів;

вчасну реалізацію заходів з підтримання річкових пасажирських терміналів в працездатному стані і попередження аварійних ситуацій, які включають усі види ремонтних робіт;

облаштування річкових пасажирських терміналів відповідно до вимог законодавства та встановлених вимог безпеки експлуатації споруд;

роботу річкового пасажирського терміналу за встановленим режимом роботи;

своєчасне доведення до відома пасажирів та зустрічаючих осіб інформації про запізнення, основні пункти пересадки, зміну причальної та/або плавучої споруди, прибуття чи відправлення судна;

надання пасажирам приміщень для очікування судна (за наявності);

приймання, видачу та схоронність багажу у камерах схову (за наявності).

III. Організація посадки-висадки пасажирів

1. Посадка пасажирів на судно та висадка пасажирів з судна здійснюється в річкових пасажирських терміналах.

2. Організація посадки пасажирів на судно та висадка пасажирів з судна забезпечується перевізником з дотриманням вимог Правил перевезення вантажів, пасажирів і багажу внутрішнім водним транспортом, що затверджуються Мінінфраструктури.

3. Експлуатуючі організації річкових пасажирських терміналів забезпечують доступність осіб з інвалідністю та інших пасажирів з числа маломобільних груп населення річкового пасажирського терміналу.

4. Персонал експлуатуючої організації річкового пасажирського терміналу, який надає допомогу осіб з інвалідністю та іншим пасажирам з числа маломобільних груп населення, має пройти відповідний інструктаж.

У співпраці з організаціями, які представляють інтереси осіб з інвалідністю та інших осіб з числа маломобільних груп населення, річкові пасажирські термінали, встановлюють недискримінаційні умови доступу для перевезення пасажирів з інвалідністю та інших пасажирів з числа маломобільних груп населення та супроводжуючих їх осіб.

5. Інформація щодо умов доступу осіб з інвалідністю та інших пасажирів з числа маломобільних груп населення до річкового пасажирського терміналу, повинна бути загальнодоступною та повинна розміщуватися безпосередньо на річковому пасажирському терміналі та в мережі Інтернет.

6. Експлуатуючі організації річкових пасажирських терміналів з організаціями, які представляють інтереси осіб з інвалідністю та інших осіб з числа маломобільних груп населення, мають визначити місця розташування пунктів прибуття та відправлення до/з річкового пасажирського терміналу, у яких пасажирів з інвалідністю та інші пасажирів з числа маломобільних груп населення могли б безперешкодно повідомити про своє прибуття та зробити запит

про надання необхідної допомоги. Пункти відправлення та прибуття можуть бути розташовані в одному або в різних місцях.

7. У визначених місцях розташування пунктів прибуття та відправлення має бути розміщена основна інформація про послуги, розташування пунктів обслуговування тощо, у форматі, доступному для сприйняття особами з інвалідністю та іншими пасажирями з числа маломобільних груп населення.

8. Експлуатуючі організації річкових пасажирських терміналів забезпечують надання безкоштовної допомоги пасажиром з інвалідністю та іншим пасажиром з числа маломобільних груп населення, під час їх перебування у річковому пасажирському терміналі.

9. Персонал експлуатуючих організацій річкових пасажирських терміналів, робота яких пов'язана з обслуговуванням пасажирів, повинен мати службові розпізнавальні знаки.

IV. Інформаційне забезпечення пасажирів у річкових пасажирських терміналах

1. Для інформування пасажирів про здійснювані перевезення в пунктах відправлення і призначення, а також в проміжних пунктах маршруту використовуються різні види носіїв інформації, зокрема, інформаційне табло (інформаційний стенд), аудіо-візуальні системи, довідкові бюро або інші засоби, що забезпечують своєчасність доведення необхідної інформації до пасажирів.

2. В річкових пасажирських терміналах розміщується візуальна інформація, яка включає:

вивіску з найменуванням річкового пасажирського терміналу (за наявності);

графік роботи річкового пасажирського терміналу;

позначення пасажирських причалів для посадки-висадки пасажирів;

інформаційне табло (інформаційний стенд) із зазначенням розкладу руху суден громадських маршрутів, який складається з двох окремих частин: прибуття суден та відправлення суден;

найменування перевізника (перевізників), суден, на яких будуть здійснюватися перевезення;

прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності) працівника експлуатуючої організації річкового пасажирського терміналу, відповідального за безпеку, його контактний номер телефону;

прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності) працівника експлуатуючої організації річкового пасажирського терміналу, на якого покладено функції з

надання допомоги особам з інвалідністю та іншим пасажиром з числа маломобільних груп населення під час обслуговування у місцях посадки-висадки пасажирів, його контактний номер телефону;

схему розташування приміщень річкового пасажирського терміналу;
перелік послуг, що надаються річковим пасажирським терміналом.

3. Інформація на стенді з розкладом відправлення суден громадських маршрутів повинна включати:

назву судна;

перелік зупинок судна на маршруті;

час прибуття та відправлення судна;

номер причалу, з якого/на який звичайно відправляється/прибуває судно;

періодичність курсування судна.

4. Інформація щодо зміни розкладу руху повинна вчасно оновлюватися.

5. Інформація про вартість проїзду надається через електронні довідкові системи або через довідкові бюро.

6. У разі скасування або змін у часі прибуття чи відправлення суден, які відправляються з річкового пасажирського терміналу або прямують до річкового пасажирського терміналу, зміни причальної та/або плавучої споруди, пасажирів повинні бути своєчасно проінформовані річковим пасажирським терміналом про ситуацію, що склалася, та за можливості повідомлені про очікуваний час відправлення та прибуття, як тільки ця інформація стане доступною.

7. Довідкова інформація пасажиром надається персоналом експлуатуючої організації річкового пасажирського терміналу, як правило, в усній формі.

8. Будь-яка інформація для пасажирів на річкових пасажирських терміналах повинна відповідати законодавству про мови в Україні.

На річкових пасажирських терміналах мовою інформації, оголошень, повідомлень, написів, довідкових служб є державна мова. У разі потреби ця інформація може дублюватися англійською мовою, а в міжнародному пасажирському сполученні - також офіційною мовою (мовами) країни, з якою здійснюється сполучення.

9. Інформацію, що надається пасажиром, також слід надавати у доступній для осіб з інвалідністю та інших пасажирів з числа маломобільних груп населення, формі.

10. Графік роботи квиткових кас (за наявності) встановлюється та розміщується експлуатуючими організаціями річкових пасажирських терміналів, залежно від розкладу руху суден і місцевих умов із забезпеченням безперебійного оформлення проїзних документів.

11. Час роботи камер схову (за наявності) встановлюється експлуатуючою організацією річкового пасажирського терміналу залежно від розкладу руху суден, графіку роботи річкового пасажирського терміналу.

V. Пасажирські послуги на річкових пасажирських терміналах

1. У разі можливості, річкові пасажирські термінали облаштовуються павільйонами очікування, місцями реалізації квитків, громадськими вбиральнями, приміщеннями для розміщення резервного джерела електроструму, камерами схову для багажу, а також іншими спорудами для забезпечення зручності пасажирів, які розміщуються безпосередньо на причальних та/або плавучих спорудах або біля них.

Річковий пасажирський термінал може бути облаштований приміщеннями іншого призначення.

Якщо річковий пасажирський термінал входить до складу пункту пропуску через державний кордон, то в ньому розміщуються додаткові приміщення для здійснення прикордонного та митного контролю, а також здійснення інших встановлених законодавством заходів офіційного контролю.

2. Пасажири мають право безперешкодного проходу до павільйонів очікування, громадських вбиралень, а також інших споруд для забезпечення своєї зручності (за наявності).

3. На річкових пасажирських терміналах в установленому порядку може здійснюватися роздрібна торгівля, можуть надаватися послуги громадського харчування та інші додаткові послуги тощо.

4. Медичні пункти на річкових пасажирських терміналах, кімнати для тривалого відпочинку пасажирів, кімнати матері та дитини, комунальні приміщення, об'єкти громадського харчування та торгівлі, що обслуговують пасажирів (за наявності), повинні відповідати вимогам санітарного законодавства.

Начальник Управління морського
та річкового транспорту

Ярослав ІЛЯСЕВИЧ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту наказу Міністерства інфраструктури України «Про затвердження Правил обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами)»

1. Мета

Проєкт наказу Міністерства інфраструктури України «Про затвердження Правил обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами)» (далі – проєкт акта) розроблено з метою реалізації положень частини четвертої статті 57 Закону України «Про внутрішній водний транспорт» щодо розробки правил обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами).

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проєкт акта розроблено Міністерством інфраструктури України на виконання частини четвертої статті 57 Закону України «Про внутрішній водний транспорт», що набирає чинності з 01 січня 2022 року (далі – Закон).

Частиною четвертою статті 57 Закону встановлено, що правила обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами) розробляються та затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері внутрішнього водного транспорту.

Затвердження Правил обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами) (далі – Правила) є продовженням впровадження комплексної реформи щодо відновлення в Україні конкурентоспроможності перевезень внутрішнім водним транспортом, відновлення попиту на судноплавство внутрішніми водними шляхами, збільшення обсягу перевезень пасажирів і багажу внутрішнім водним транспортом.

3. Основні положення проєкту акта

Правила встановлюють загальні умови обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами), які є експлуатуючими організаціями річкових пасажирських терміналів, що використовуються для стоянки пасажирських суден, посадки пасажирів на судно і висадки пасажирів з судна та обслуговування пасажирів. При розробці проєкту Правил були враховані норми Регламенту (ЄС) №1177/2010 Європейського Парламенту та Ради від 24 листопада 2010 року «Про права пасажирів під час подорожі морськими та внутрішніми водними шляхами та внесення змін до Регламенту (ЄС) № 2006/2004».

Проєкт Правил складається з 5 розділів:

Розділ I «Загальні положення», в якому встановлюється сфера застосування Правил та визначаються терміни, які стосуються обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами).

Розділ II «Вимоги до річкових пасажирських терміналів», в якому визначаються основні організаційні вимоги та вимоги щодо безпеки експлуатації причальних та плавучих споруд, що використовуються для стоянки пасажирських

Документ СЕД МІУ IT-Enterprise

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000006624320072FF9400
Підписувач Кубраков Олександр Миколайович
Дійсний з 25.05.2021 00:00:00 по 24.05.2023 23:59:59
ID 1166370

суден, посадки пасажирів на судно і висадки пасажирів з судна та обслуговування пасажирів

Розділ III «Організація посадки-висадки пасажирів», в якому визначаються основні положення щодо організації безпечної посадки пасажирів на судно та висадки пасажирів з судна в місцях посадки-висадки пасажирів, в тому числі щодо доступності для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

Розділ IV «Інформаційне забезпечення пасажирів у річкових пасажирських терміналах», в якому встановлюються положення щодо забезпечення пасажирів в місцях посадки-висадки пасажирів інформацією щодо графіку роботи порту (терміналу), розкладу руху суден, перевізників, вартість проїзду, зміни в розкладі руху суден, прибуття судна, запізнення судна тощо.

Розділ V «Пасажирські послуги на річкових пасажирських терміналах», в якому встановлюється порядок користування пасажирськими послугами у річкових пасажирських терміналах.

4. Правові аспекти

У даній сфері суспільних відносин діють такі нормативно-правові акти:

Закон України «Про транспорт»;

Закон України «Про внутрішній водний транспорт».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація акта не потребує фінансування з державного чи місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта потребує громадського обговорення.

Проект акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, функціонування і застосування української мови як державної; сфери наукової та науково-технічної діяльності.

Проект акта стосується прав осіб з інвалідністю та буде надіслано для отримання позиції Урядового уповноваженого з прав осіб з інвалідністю та всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю, їх спілок.

Проект акта опубліковано на офіційному вебсайті Міністерства інфраструктури України для громадського обговорення.

7. Оцінка відповідності

Проект акта не містить положень, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, створюють підстави

для дискримінації, стосуються інших ризиків та обмежень, які можуть виникнути під час реалізації проєкту акта.

8. Прогноз результатів

Реалізації акта врегулює питання обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами).

Реалізація акта не матиме впливу на ринкове середовище; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Реалізація акта матиме позитивний вплив на інтереси заінтересованих сторін (додається).

Міністр інфраструктури України
КУБРАКОВ

Олександр

« ____ » _____ 2021 р.

Додаток до пояснювальної записки
(пункт 8)

ІНФОРМАЦІЯ
ПРО ВПЛИВ НА ІНТЕРЕСИ ЗАІНТЕРЕСОВАНИХ СТОРІН
реалізації наказу Міністерства інфраструктури України «Про затвердження Правил обслуговування пасажирів і
багажу портами (терміналами)»

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Держава в особі заінтересованих центральних органів виконавчої влади	Позитивний	Забезпечення реалізації положень частини четвертої статті 57 Закону України «Про внутрішній водний транспорт», встановлення вимог щодо обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами), експлуатуючими організаціями та судновласниками плавучих споруд, що експлуатують причальні та/або плавучі споруди, призначені для стоянки пасажирських суден, посадка пасажирів на судно і висадка пасажирів з судна та обслуговування пасажирів.
Суб'єкти господарювання – порти (термінали), експлуатуючі організації, судновласники плавучих споруд	Позитивний	Підвищення рівня обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами), як наслідок збільшення обсягу перевезень пасажирів внутрішнім водним транспортом та конкурентоспроможності внутрішнього водного транспорту.
Громадяни – пасажирів	Позитивний	Встановлення правил здійснення обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами), встановлення гарантій рівних з іншими пасажирами прав на обслуговування портами (терміналами) для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, підвищення рівня обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами), збільшення зручності використання відповідних послуг та забезпечення гарантій отримання безпечних сервісів.

Документ СЕД МІУ IT-Enterprise
Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000006624320072FF9400
Підписувач Кур'яков Олександр Миколайович
Дієсний з 25.05.2021 00:00:00 по 24.05.2023 23:59:59
ID 1166370

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
до проєкту наказу Міністерства інфраструктури України «Про
затвердження Правил обслуговування пасажирів і багажу портами
(терміналами)»

I. Визначення проблеми

03 грудня 2020 року прийнято Закон України «Про внутрішній водний транспорт», який набуває чинності з 01.01.2022 року (далі – Закон).

Частиною четвертою статті 57 Закону визначено, що правила обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами) розробляються та затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері внутрішнього водного транспорту.

На даний час нормативно-правовий акт, яким врегульовано питання обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами) відсутній.

Пунктом 12 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону встановлено необхідність Кабінету Міністрів України протягом одного року з дня опублікування цього Закону, зокрема, забезпечити прийняття нормативно-правових актів, спрямованих на реалізацію цього Закону.

Таким чином, Законом встановлена необхідність затвердження Правил обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами).

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.05.2018 № 430-р схвалено Національну транспортну стратегію України на період до 2030 року (далі – Стратегія), метою якої є створення інтегрованого до світової транспортної мережі безпечно функціонуючого та ефективного транспортного комплексу України, задоволення потреб населення у перевезеннях та покращення умов ведення бізнесу для забезпечення конкурентоспроможності та ефективності національної економіки.

Стратегією передбачено, що її реалізація сприятиме наближенню України до ЄС, оскільки вона стосується запровадження Угоди про асоціацію та створення умов, які сприятимуть поступовій інтеграції України у внутрішній ринок ЄС; підвищенню якості надання транспортних послуг, ефективному впровадженню адміністративної реформи, боротьбі з корупцією, прозорості прийняття рішень, чіткому розмежуванню функцій та розподілу повноважень між органами виконавчої влади та суб'єктами господарювання, забезпеченню створення рівних умов для надання транспортних послуг.

Очікуваними результатами реалізації Стратегії визначено, зокрема, гармонізація законодавства України із законодавством ЄС та поліпшення судноплавних характеристик та збільшення обсягів перевезень з використанням внутрішніх водних шляхів у 5 разів.

Таким чином, Стратегія, яка визначає основні напрями покращення якості надання транспортних послуг та передбачає наближення рівня їх надання та розвитку інфраструктури до європейських стандартів, націлена на розвиток внутрішнього водного транспорту та, відповідно, на збільшення обсягів перевезень внутрішнім водним транспортом як вантажних так і пасажирських, у

Документ СІД МІУ IT-Enterprise
Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000006624320072FF9400
Підписувач Кубраков Олександр Миколайович
Дійсний з 25.05.2021 00:00:00 по 24.05.2023 23:59:59
ID 1166439

зв'язку із чим є необхідним прийняття нормативно-правового акту, яким буде врегульовано правовідносини у сфері обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами).

У зв'язку із необхідністю виконання положень Закону щодо розроблення і затвердження Правил обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами), Міністерством інфраструктури України розроблено проєкт наказу Міністерства інфраструктури України «Про затвердження Правил обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами)» (далі – проєкт акта).

Основні групи, на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	-
Держава	+	-
Суб'єкти господарювання	+	-
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	-

Зазначена проблема не може бути розв'язана за допомогою:

ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно правовими актами;

чинними нормативно-правовими актами, оскільки фактично здійснення заходів державного регулювання відбувається з урахуванням та на виконання вимог Закону, а існуючі нормативно-правові акти не враховують та не реалізують положень частини четвертої статті 57 Закону.

Незатвердження Правил обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами) призведе до нереалізації окремих положень Закону.

Прийняттям проєкту акта передбачається виконати такі завдання:

- реалізувати положення та частини четвертої статті 57 Закону;
- реалізувати окремі положення Стратегії у сфері внутрішнього водного транспорту;
- встановити загальні засади обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами);
- сприяти підвищенню якості надання послуг пасажиром портами (терміналами), підвищенню конкурентоспроможності перевезень внутрішнім водним транспортом порівняно з іншими видами транспорту, збільшенню обсягу пасажирських перевезень внутрішнім водним транспортом.

Забезпечення встановлення засад належного обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами) як складової розвитку сфери транспортних послуг та наближення рівня надання таких послуг до європейських стандартів є виключною компетенцією держави.

У зв'язку з цим альтернативні (ринкові) механізми досягнення встановлених цілей відсутні.

Тому прийняття запропонованого проекту акта є найбільш прийнятним способом досягнення встановленої мети.

II. Цілі державного регулювання

Основними цілями проекту акта є:

- реалізація положень частини четвертої статті 57 Закону;
- реалізація окремих положень Стратегії у сфері внутрішнього водного транспорту;
- встановлення загальних засад обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами);
- сприяння підвищенню якості надання послуг пасажиром портами (терміналами), підвищенню конкурентоспроможності перевезень внутрішнім водним транспортом порівняно з іншими видами транспорту, збільшенню обсягу пасажирських перевезень внутрішнім водним транспортом.

У разі погодження проекту акта буде встановлено загальні засади обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами), вимоги до причальних та/або плавучих споруд, призначених для стоянки пасажирських суден та обслуговування пасажирів, експлуатуючих організацій річкових пасажирських терміналів, процедуру організації посадки пасажирів на судно та висадки пасажирів з судна та вимоги до інформаційного забезпечення пасажирів в річкових пасажирських терміналах.

Таким чином, прийняття проекту акта сприятиме створенню умов для підвищення якості надання послуг пасажиром портами (терміналами), забезпечення створення рівних умов для надання послуг пасажиром, а також виконання центральним органом виконавчої влади своїх обов'язків та функцій.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
<i>Альтернатива 1.</i> Збереження ситуації, яка існує на цей час	Залишення без змін нинішньої ситуації не надасть змоги розв'язати проблеми, визначені у розділі I.
<i>Альтернатива 2.</i> Прийняття проекту акта	Сприятиме: <ul style="list-style-type: none"> - реалізація положень частини четвертої статті 57 Закону; - реалізація окремих положень Стратегії у сфері внутрішнього водного транспорту; - встановлення загальних засад обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами); - сприяння підвищенню якості надання послуг пасажиром портами (терміналами), підвищенню конкурентоспроможності перевезень внутрішнім водним транспортом порівняно з іншими видами транспорту, збільшенню обсягу пасажирських перевезень внутрішнім водним транспортом.

	<p>Нормативно буде встановлено Правила обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами), вимоги до річкових пасажирських терміналів, основні положення щодо організації безпечної посадки пасажирів на судно та висадки пасажирів з судна, вимоги до інформаційного забезпечення пасажирів у річкових пасажирських терміналах, порядок користування пасажирськими послугами у річкових пасажирських терміналах.</p>
--	--

Таким чином, Альтернатива 2 є прийнятним і єдиним способом досягнення зазначених цілей.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
<p><i>Альтернатива 1.</i> Збереження ситуації, яка існує на цей час</p>	<p>Відсутні, оскільки проблема залишається невирішеною.</p>	<p>Залишаються не реалізованими норми частини четвертої статті 57 Закону.</p> <p>Не встановлено Правила обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами), вимоги до річкових пасажирських терміналів, основні положення щодо організації безпечної посадки пасажирів на судно та висадки пасажирів з судна, вимоги до інформаційного забезпечення пасажирів у річкових пасажирських терміналах, порядок користування пасажирськими послугами у річкових пасажирських терміналах.</p>
<p><i>Альтернатива 2.</i> Прийняття проекту акта</p>	<p>Реалізовано норми частини четвертої статті 57 Закону.</p> <p>Нормативно буде встановлено Правила обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами), вимоги до річкових пасажирських терміналів, основні положення щодо організації безпечної посадки пасажирів на судно та висадки пасажирів з судна, вимоги до інформаційного забезпечення пасажирів у річкових пасажирських терміналах, порядок користування пасажирськими послугами у річкових пасажирських терміналах.</p>	<p>Додаткових витрат з державного бюджету не передбачається.</p>

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Під сферу регулювання проекту акта підпадають річкові порти (термінали) у яких наявні пасажирські причали, та які здійснюють обслуговування пасажирів і багажу, а також всі інші суб'єкти господарювання, які використовують на законних підставах причальні та/або плавучі споруди для стоянки пасажирських суден та обслуговування пасажирів і багажу.

Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання складає 22 суб'єкти*.

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	5	17	0	0	22
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	23	77	0	0	100

* За інформацією з Баз даних гідротехнічних споруд, що знаходяться під технічним наглядом Регістра судноплавства України (ДП «Класифікаційне товариство «Регістр судноплавства України» здійснює функції з технічного нагляду за дотриманням експлуатуючими організаціями ГТС, що внесені до бази даних гідротехнічних споруд, вимог нормативних документів, відповідно до Положення про організацію та порядок здійснення технічного нагляду за гідротехнічними спорудами водотранспортного комплексу, затвердженого наказом Міністерства інфраструктури України від 16.01.2014 № 21, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 лютого 2014 р. за № 269/25046).

Вид альтернатив	Вигоди	Витрати
<i>Альтернатива 1.</i> Збереження ситуації, яка існує на цей час	Відсутні, оскільки проблема залишається невирішеною.	Витрати відсутні. Відсутність нормативного врегулювання правил обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами), не реалізовано норму частини четвертої статті 57 Закону.
<i>Альтернатива 2.</i> Прийняття проекту акта	Нормативно буде встановлено Правила обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами), що сприятиме підвищенню якості надання послуг пасажиром портами (терміналами), наслідком чого буде підвищення конкурентоспроможності перевезень внутрішнім водним транспортом порівняно з іншими видами транспорту та збільшено обсяг пасажирських перевезень внутрішнім водним транспортом, і відповідно пасажирообіг в портах (терміналах).	Внаслідок реалізації положень регуляторного акта передбачаються витрати одного суб'єкта господарювання: - пов'язані з ознайомленням з новими регуляторними нормами в сумі 39,12 грн.**; - пов'язані з встановлення інформаційного табло в сумі 40 100,00 грн.***

--	--	--

** Розрахунок витрат суб'єктів господарювання, пов'язаних з ознайомленням з новими регуляторними нормами здійснено виходячи із розміру мінімальної заробітної плати, встановленої статтею 8 Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» з 01.12.2021 становить у місячному розмірі – 6 500,00 грн, у погодинному розмірі – 39,12 грн та кількості часу, необхідного для ознайомлення – 1 год. робочого часу.

Проектом акта передбачається використовуються в пунктах відправлення і призначення, а також в проміжних пунктах маршруту різних видів носіїв інформації, зокрема, інформаційних табло (інформаційних стендів), аудіо-візуальних систем, довідкових бюро або інших засоби, що забезпечують своєчасність доведення необхідної інформації до пасажирів про здійснювані перевезення. Тобто, дане положення містить диспозитивну норму і допускає використання будь-якого виду носія інформації.

Для здійснення розрахунку витрат взято за основу вартість інформаційного табло як найбільш інформативного виду носіїв інформації із запропонованих проектом акту.

Розрахунок середньої вартості встановлення інформаційного табло можливо зробити на підставі аналізу загальнодоступної інформації про ціну таких табло з веб-порталу уповноваженого органу з питань закупівель (інформаційно-телекомунікаційної системи «PROZORRO»):

1) Придбання та встановлення електронно інформаційних табло для облаштування зупинок громадського транспорту (код ДК 021:2015: 48810000-9 - Інформаційні системи), закупівля 30 одиниць – очікуваною вартістю 1 500 000,00 грн (відповідно 50 000,00 грн за одиницю) (закупівля № UA-2018-07-31-001516-b);

2) Електронні інформаційні табло (код ДК 021:2015: 35261100-2 - Динамічні індикаторні панелі), закупівля 5 одиниць різної вартості, загальною вартістю 74 000,00 грн, середня вартість одиниці складає 15 400,00 грн (закупівля № UA-2017-06-09-000386-a);

3) Електронне обладнання (електронні інформаційні табло) (код ДК 021:2015: 31710000-6 - Електронне обладнання) – закупівля 3 одиниць, загальною вартістю 164 700,00 грн, вартість одиниці складає 54 900,00 грн (закупівля № UA-2017-12-04-002209-c).

За результатами аналізу отриманої інформації, середня вартість електронного табло складе близько 40 100,00 грн.***

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
<i>Альтернатива 1.</i> Збереження ситуації, яка існує на цей час	Витрати відсутні
<i>Альтернатива 2.</i> Прийняття проекту акта	Внаслідок реалізації положень регуляторного акта передбачається загальна сума витрат суб'єктів господарювання – 883 060,64 грн.

	Загальна сума витрат суб'єктів господарювання за 5 років не зміниться та складе 883 060,64 грн.
--	---

Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	40 100,00	40 100,00
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	-	-
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	-	-
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо), гривень	-	-
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	-	-
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	-	-
7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	-	-
8	Інше (витрати, пов'язані з ознайомленням з новими регуляторними нормами), гривень	39,12	39,12****
9	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	40 139,12	40 139,12****
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	22	22
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	883 060,64	883 060,64

*** Витрати не належать до щорічних витрат суб'єктів господарювання за п'ять років, оскільки такі витрати мають місце тільки у перший рік, тому за 5 років не зміняться.

Розрахунок відповідних витрат на одного суб'єкта господарювання

Вид витрат	У перший рік	Періодичні (за рік)	Витрати за п'ять років
------------	--------------	---------------------	------------------------

Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо	40 100,00	-	40 100,00
--	-----------	---	-----------

Вид витрат	Витрати на сплату податків та зборів (змінених/нововведених) (за рік)	Витрати за п'ять років
Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів)	-	-

* Вартість витрат, пов'язаних із підготовкою та поданням звітності державним органам, визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації).

Вид витрат	Витрати* на ведення обліку, підготовку та подання звітності (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій за рік	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам (витрати часу персоналу)	-	-	-	-

Вид витрат	Витрати* на адміністрування заходів державного нагляду (контролю) (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій та усунення виявлених порушень (за рік)	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо)	-	-	-	-

* Вартість витрат, пов'язаних з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю), визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації).

Вид витрат	Витрати на проходження відповідних процедур (витрати часу, витрати на експертизи, тощо)	Витрати безпосередньо на дозволи, ліцензії, сертифікати, страхові поліси (за рік - стартовий)	Разом за рік (стартовий)	Витрати за п'ять років
Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів,	-	-	-	-

атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних / обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо)				
---	--	--	--	--

Вид витрат	За рік (стартовий)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо)	-	-	-

Вид витрат	Витрати на оплату праці додатково найманого персоналу (за рік)	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу	-	-

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Вартість балів визначається за чотирибальною системою оцінки ступеня досягнення визначених цілей, де:

1 - цілі прийняття проекту акта, які не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати);

2 - цілі прийняття проекту акта, які можуть бути досягнуті частково (проблема значно зменшиться, деякі важливі та критичні аспекти проблеми залишаться невирішеними);

3 - цілі прийняття проекту акта, які можуть бути досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми існувати не будуть);

4 - цілі прийняття проекту акта, які можуть бути досягнуті повною мірою (проблема більше існувати не буде).

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного балу
<i>Альтернатива 1.</i> Збереження ситуації, яка існує на цей час	1	Цілі прийняття проекту акта не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати).
<i>Альтернатива 2.</i> Прийняття проекту акта	4	Прийняття проекту акта забезпечить повною мірою досягнення поставлених цілей (проблема більше існувати не буде)

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
<i>Альтернатива 1.</i> Збереження ситуації, яка існує на цей час	Відсутні	Відсутні	У разі залишення нинішньої ситуації без змін проблему, наведену в розділі I, не буде розв'язано, що не забезпечить досягнення поставлених цілей
<i>Альтернатива 2.</i> Прийняття проекту акта	Прийняття проекту акта забезпечить досягнення встановлених у розділі II цілей. Буде реалізовано норми частини четвертої статті 57 Закону. Нормативно буде встановлено Правила обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами), вимоги до річкових пасажирських терміналів, основні положення щодо організації безпечної посадки пасажирів на судно та висадки пасажирів з судна, вимоги до інформаційного забезпечення пасажирів у річкових пасажирських терміналах, порядок користування пасажирськими послугами у річкових пасажирських терміналах.	Витрати держави відсутні. Витрати суб'єктів господарювання в сумі 883 060,64 грн.	Прийняття проекту акта забезпечить удосконалення державної політики у сфері внутрішнього водного транспорту, реалізацію положень Закону в частині встановлення Правил обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами) та Стратегії в частині покращення якості надання транспортних послуг, підвищення конкурентоспроможності перевезень внутрішнім водним транспортом порівняно з іншими видами транспорту, збільшення обсягу пасажирських перевезень внутрішнім водним транспортом.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Механізмом, який забезпечить розв'язання визначеної проблеми з боку держави є прийняття запропонованого регуляторного акту.

Заходами, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми з боку держави є забезпечення інформування перевізників, вантажовідправників,

вантажоодержувачів та пасажирів, які є учасниками перевезень внутрішнім водним транспортом про вимоги регуляторного акта шляхом оприлюднення його на офіційному вебсайті Міністерства інфраструктури України.

Прийняття наказу Міністерства інфраструктури України «Про затвердження Правил обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами)» забезпечить удосконалення державної політики у сфері внутрішнього водного транспорту, реалізацію положень Закону в частині встановлення Правил обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами), а також створить умови для реалізації Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року, схваленої Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.05.2018 № 430-р в частині покращення якості надання транспортних послуг, підвищення конкурентоспроможності перевезень внутрішнім водним транспортом порівняно з іншими видами транспорту, збільшення обсягу пасажирських перевезень внутрішнім водним транспортом.

Негативний вплив зовнішніх факторів на дію цього регуляторного акта відсутній.

Реалізація положень регуляторного акта не потребує додаткових матеріальних та фінансових витрат із Державного бюджету.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Для впровадження та виконання регуляторного акта органи виконавчої влади не будуть нести додаткових витрат.

Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта наводяться у розділі III відповідно до додатку 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта.

Додаток 3 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта не розроблявся у зв'язку із відсутністю витрат на виконання вимог регуляторного акта для органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування.

Тест малого підприємництва (М-Тест) відповідно до Додатку 4 до Методики не проводився у зв'язку із тим, що питома вага суб'єктів малого підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких поширюється регулювання, не перевищує 10 відсотків.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Оскільки проєкт акта розроблено на виконання вимог Закону, його дія обмежується дією Закону та не обмежується у часі іншими чинниками, що

надасть можливість розв'язати проблеми та досягти цілей державного регулювання.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акту

Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта – надходження не передбачаються.

Рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта – середній. З цією метою регуляторний акт оприлюднено на офіційному веб-сайті Міністерства інфраструктури України.

Прогнозні значення показників результативності регуляторного акта мають бути виражені у кількісній формі. Однак, у разі неможливості обчислення розмірів тієї чи іншої вигоди, результативність може бути виражена в текстовій формі, грошових одиницях чи процентному співвідношенні.

Після набуття чинності проектом акта його результативність визначатиметься такими показниками:

1. Кількість суб'єктів господарювання – перевізників, що здійснюють перевезення вантажів, пасажирів і багажу внутрішнім водним транспортом.

2. Розмір коштів і час, що витратять суб'єкти господарювання у зв'язку із виконанням вимог регуляторного акта – 883 060,64 грн (закупівля інформаційного табло) та 22 годин (ознайомлення з новими регуляторними нормами).

3. Кількість (обсяг) перевезень внутрішнім водним транспортом в розрізі вантажів та пасажирів.

4. Кількість звернень/скарг від суб'єктів господарювання, пов'язаних із дією регуляторного акта.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Стосовно регуляторного акта буде здійснюватися базове, повторне та періодичне статистичне відстеження його результативності.

Відстеження результативності дії регуляторного акта буде здійснювати Міністерство інфраструктури України за показниками результативності, зазначеними у розділі VIII цього аналізу регуляторного впливу.

Базове відстеження результативності дії регуляторного акта здійснюватиметься після набрання чинності актом, але не пізніше дня, з якого починається проведення повторного відстеження результативності акта, шляхом аналізу статистичних даних.

Повторне відстеження результативності дії регуляторного акта здійснюватиметься через рік з дня набрання ним чинності шляхом аналізу статистичних даних порівняно з базовим відстеженням, але не пізніше ніж через два роки з дня набрання чинності цим актом.

Періодичні відстеження результативності дії регуляторного акта будуть здійснюватися раз на кожні три роки, починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження акта.

Установлені кількісні значення показників результативності регуляторного акта порівнюватимуться із зазначенням аналогічних показників, що встановлені під час повторного відстеження.

Міністр інфраструктури України
КУБРАКОВ

Олександр

_____ 2021 р.

Міністерство інфраструктури України

Повідомлення про оприлюднення проєкту наказу Міністерства інфраструктури України

Про затвердження правил обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами)
22 грудня 2021, 11:07

Міністерством інфраструктури України розроблено проєкт наказу «Про затвердження правил обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами)» на виконання частини четвертої статті 57 Закону України «Про внутрішній водний транспорт», що набирає чинності з 01 січня 2022 року (далі – Закон).

Частиною четвертою статті 57 Закону встановлено, що правила обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами) розробляються та затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері внутрішнього водного транспорту.

Затвердження Правил обслуговування пасажирів і багажу портами (терміналами) (далі – Правила) є продовженням впровадження комплексної реформи щодо відновлення в Україні конкурентоспроможності перевезень внутрішнім водним транспортом, відновлення попиту на судноплавання внутрішніми водними шляхами, збільшення обсягу перевезень пасажирів і багажу.

Правила регулюють відносини між портами (терміналами), а також експлуатуючими організаціями причальних споруд і судновласниками плавучих споруд, що використовуються для стоянки пасажирських суден, посадки пасажирів на судно та висадки пасажирів з судна й обслуговування пасажирів.

Зауваження та пропозиції до проєкту наказу можуть надсилатися зацікавленими юридичними та фізичними особами протягом 30 днів з дня його оприлюднення до Управління морського та річкового транспорту Міністерства інфраструктури України на адресу: просп. Перемоги, 14, м. Київ, 01135, або в електронному вигляді на електронну адресу: cheval@mtu.gov.ua

[Проект наказу «Про затвердження правил обслуговування пасажирів і багажу портами \(терміналами\)»](#)

[Пояснювальна записка](#)

[Додаток до пояснювальної записки](#)

[Аналіз регуляторного впливу](#)

[Правила обслуговування пасажирів і багажу портами \(терміналами\)](#)

Адреса цієї сторінки: <http://mtu.gov.ua/news/33322.html>

При використанні матеріалів посилання на джерело - обов'язкове